

(דף ס"ט ע"א) אִיהוּ. דְּהָא בְּמִשָּׁה כְּתִיב, וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חוֹתְנּוֹ וְגו'.

וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ וְגו', פָּתַח וְאָמַר (תהלים יח) עַל פֶּן אֹרְךָ בְּגוֹיִם יִי וְלִשְׁמָךְ אֲמַרְהָ. דְּיָד מִלְפָּא אָמַר
דְּאֵי בְרוּיָה קְדָשָׁא, בְּשַׁעְתָּא דְחָמָא, דְּהָא יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לָא אִסְתְּלִיק בְּסֻלְיָו וְלָא
אֲתִיְקָרָא בְּעֵלְמָא, אֶלְא מִסְטָרָא דְשָׂאֵר עֲמִין.

וְאִי תִימָא, הָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא אֲתִיְקָר בְּעֵלְמָא, אֶלְא בְּגִינִיהוּן דְיִשְׂרָאֵל. הָכִי הוּא וְדָא,
דְּהָא יִשְׂרָאֵל אֵינּוּן הֵוִי יְסוּדָא דְשָׂרְגָא לְאַנְהָרָא, אֲבָל פֶּד שָׂאֵר עֲמִין אֲתָאן וְאוּדוּן לִיה, בְּשַׁעְבוּדָא
דְיְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּדִין אֲתוּסָף יְסוּדָא דְשָׂרְגָא, וְאֲתַתְקַף עַל כָּל עוּבְדוּי. בְּחַפְזָא חָדָא,
וְשְׁלִיט קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי עֵילָא וְתַתָּא.

כְּגוֹנָא דָא, כָּל עֵלְמָא, דְחִילוֹ וְאִימְתָא נָפַל עֲלֵיהוּ מִקְמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכִינּוּן דְאֲתָא יְתָרוֹ,
דְאִיהוּ כּוּמְרָא עֲלָאָה, דְכָל טַעוּנוֹן אַחַרְנִין, כְּדִין אֲתַתְקַף וְשְׁלִיט יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל
כָּלָא.

בְּגִין, דְכָל עֵלְמָא, כְּדִ שְׁמַעוּ שְׁמַע גְבוּרְתִּיהָ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, זַעוּ. וְכִלְהוּ הֵוִי מִסְתַּכְּלֵן בִּיתָרוֹ,
דְאִיהוּ חַפִּים וְרַב מְמַנָּא דְכָל טַעוּנוֹן דְעֵלְמָא, כִּינּוּן דְחָמוּ, דְאִיהוּ אֲתָא וּפְלַח לִיה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא, וְאָמַר עֲתָה יִדְעָתִי כִי גָדוֹל יִי מִכָּל הָאֱלֹהִים, כְּדִין כְּלָהוּ אֲתַרְחִקוּ מִפּוּלְחָנִיהוּן, וַיִּדְעוּ
דְלִית בְּהוּ מִמִּשּׁוּ. כְּדִין אֲתִיְקָר יְקָרָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּכָל סְטָרִין. וְעַל דָּא
אֲתַרְשִׁים פְּרֻשְׁתָּא דָא בְּאוּרִייתָא, וְשִׁירוּתָא דְפְרֻשְׁתָּא הָוָה בִּיה בִּיתָרוֹ.

יְתָרוֹ חַד מַחְפִּימִין דְפְרַעָה הָוָה. תַּלְת חַפִּימִין הֵוִי לִיה לְפְרַעָה, חַד יְתָרוֹ, וְחַד אֵיב, וְחַד בְּלַעַם.
חַד יְתָרוֹ: דְלָא הָוָה פּוּלְחָנָא וּמְמַנָּא וְשָׁמְשָׁא וְכַכְבָּא דְשְׁלִיט עַל שׁוּלְטָנִיָּה, דְלָא הָוָה יָדַע פּוּלְחָנָא
דְאֲתַחַזִּי לִיה, וְהָוָה שְׁמוּשָׁא דִלִּיה. בְּלַעַם, הָוָה חֲרָשָׁא בְּכָל מִינֵי חֲרָשִׁין בֵּין בְּעוּבְדָא בֵּין בְּמִלָּה.
אֵיב הָוָה דְחִיל בְּדַחִילוֹ, וּבְהָוָה דְחִילוֹ הָוָה עֲקָרָא דִלִּיה, בְּגִין דְמִלָּה דְלַעֲיָלָא, בֵּין דְקוּדְוִשָׁה,
בֵּין דְסְטָרָא אַחַרָא, לָא יָכִיל בְּר נָש לְאַמְשָׁכָא רוּחָא דְלַעֲיָלָא לְתַתָּא וּלְמַקְרַב גַּבִּיָּה, אֶלְא בְדַחִילוֹ.
וַיְכִינּוּן לְבִיָּה וּרְעוּתִיהָ בְדַחִילוֹ וּתְבִירוֹ דְלָבָא, וְכְדִין יִמְשִׁיד לְתַתָּא רוּחָא דְלַעֲיָלָא וּרְעוּתָא
דְאַצְטָרִיָּה.

וְאִי לָא יִשְׁוִי לְבִיָּה וּרְעוּתִיהָ בְדַחִילוֹ לְהָוָה סְטָרָא, לָא יָכִיל לְאַתְדַּבְקָא בִּיה רְעוּתִיהָ, בְּר לְהַנִּי
טוּפְסִי דְקִיקוּן, וְלָא בְכִלְהוּ, בְּגִין דְאִית בְּהוּ שְׁלֻטָנִין, דְאַצְטָרִיָּה לְגַבִּיָּהוּ רְעוּתָא דְלָבָא וּדְחִילוֹ. כָּל
שְׁפָן אֵינּוּן מַלְיָן עֲלָאִין, דְאַצְטָרִיָּה דְחִילוֹ וְאִימְתָא וּרְעוּתָא יְתִירָה.

יְתָרוֹ אַצְטָרִיָּה פּוּלְחָנִיָּה דְהָוָה סְטָרָא תְדִיר, בֵּין בְּזַמְנָא דְאַצְטָרִיָּה לִיה לְבַר נָש, בֵּין בְּזַמְנָא דְלָא
אַצְטָרִיָּה לִיה, בְּגִין דְהָוָה סְטָרָא יְהָא דְבִיק לְגַבִּיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטָרִיָּה לִיה. בְּלַעַם אֲתַדַּבַּק
בְּאֵינּוּן חֲרָשִׁין, כְּמָה דְאֲתַמַּר.

אֵיב בְּסִגְיָא: דְהָוָה דְחִילוֹ דִלִּיה אַחַדָּר בְּמַצְרַיִם לְמַדְחַל מִקְמִיהָ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּדִ חָמָא
אֵינּוּן גְבוּרָן וְנִסִּין, דְעַבְד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמַצְרַיִם. יְתָרוֹ, לָא אַחַדָּר בְּכָל דָּא, עַד דְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל

ממַצְרִים, וְכָל אֵינּוֹן קִשְׁרִין וְטַפְסִין דְּקִשְׁרֵי מַצְרָאֵי, לֹא הוּוּ פְּלוּם, וְנִפְקוּ. וְלִבְתֵּר דְּטַבַּע לֹוֹן בְּיַמָּא,
כְּדִין תְּב, וְאַתְדֵּר לְפּוֹלְחָנָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.

בְּלָעָם לֹא תְב, וְלֹא אַתְדֵּר, דְּטַנּוּפָא (נ"א טַפְסָא) דְּסַטְרָא אַחְרָא הָוָה מִתְדַבֵּק בֵּיהּ, וְעָם כָּל דָּא
אַסְתַּבְּלוּתָא דְּמִרְחִיק הָוָה מִסְתַּבְּל, בְּגוּ הָוָה טַנּוּפָא (ס"א טַפְסָא) וְאַתְדַּבְּקוּתָא דְּסַטְרָא אַחְרָא.
דְּהָא בְּסַטְרָא אַחְרָא אֵית נְהִירוֹ דְּקִיק חַד, דְּנְהִיר סַחְרִינְיָה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (יחזקאל א) וְנִגְהָ לֹו
סְבִיב. וְדָא אַסְתַּבְּלוּתָא זְעִיר (ועל דא) הָוָה מִסְתַּבְּל מִרְחִיק, וְלֹא בְּכֻלְהוּ מְלִין.

וְכַד הָוָה מִסְתַּבְּל מְלָה זְעִיר מִהָוָה נְהִירוֹ, כְּבַתֵּר כּוֹתְלָא הָוָה, אָמַר וְלֹא יָדַע מָאֵי קָאָמַר. וְהָוָה
מִסְתַּבְּל בְּהָוָה נְהִירוֹ בְּסִתְיָמוֹ דְּעִינָא, וְאַתְגַּלְגַּל עֵינָא, וְחַזִּי בַר נֶשׁ נְהוֹרָא סְתִימָא, וְלֹא חַזִּי. וְרָזָא
דָּא (במדבר כד) שְׁתָּם הָעֵינִן, וְאוּקְמוּהָ שְׁתָּם: סְתוּם, וְכֻלָּא חַד.

דְּהָא לִית סַטְרָא אַחְרָא, דְּלִית בֵּיהּ (דף ס"ט ע"ב) נְהִירוֹ דְּקִיק זְעִיר מִסַּטְרָא דְּקוֹדְשָׁא, כְּגוֹוֹנָא דְּרוּב
חֻלְמִין, דְּבִסְגִיאוֹת תְּבָנָא, אֵית חַד גְּרַעֲינָא דְּחַטִּין. בַּר אֱלִין טַפְסִי דְּקִיקִין חֻצִּיפִין, דְּכֻלְהוּ מְסַאֲבִי
יְתִיר. וּבְהוּ הָוָה בְּלָעָם יוֹדַע.

זְפָאָה חוּלְקִיָּה דְּמִשָּׁה, דְּאֵיהוּ לְעִילָא בְּכָל קְדוּשִׁין עֲלָאִין, וְאַסְתַּבְּל, כְּמָה דְּלֹא אֵתִיב רִשׁוֹ לְבַר
נֶשׁ אַחְרָא בְּעִלְמָא לֹא אַסְתַּבְּלָא. וְכְמָה דְּבְלָעָם הָוָה חָמִי נְהִירוֹ זְעִיר דְּקִיק כְּמַבְתֵּר כּוֹתְלָא, מְגוּ
הָוָה סַטְרָא אַחְרָא. אוּף הָכִי מִשָּׁה, מְגוּ נְהִירוֹ עִילָאָה רַב וְסִגִּי, הָוָה חָמִי לְתַתָּא כְּמַבְתֵּר כּוֹתְלָא,
חַד חֲשׁוּכָא דְּקִיק, דְּאֵתְחַזִּי לֵיהּ. וְלֹא בְּכָל זְמַנָּא, כְּמָה דְּבְלָעָם לֹא הָוָה מִסְתַּבְּל הָוָה נְהִירוֹ בְּכָל
זְמַנָּא.

זְפָאָה חוּלְקִיָּה דְּמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא, מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (שמות א) וַיֵּרָא מִלְּאֲנֵי יי' אֱלִיוֹ בְּלַבַּת אִשׁ
מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. הַסֵּנֶה וְדָאֵי הָוָה בְּגוּ הָוָה קְדוּשָׁה וְאַתְדַּבֵּק בֵּיהּ. דְּכֻלָּא אַתְדַּבֵּק דָּא בְּדָא, טְהוֹר
וְטָמֵא, לִית טְהוֹר אֶלָּא מְגוּ טָמֵא.

וְרָזָא דָּא, (איוב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטָּמֵא. קְלִיפָה וּמוֹחָא דָּא בְּדָא סְלִקָּא. וְדָא קְלִיפָה לֹא יִתְעַדִּי וְלֹא
יִתְפַּר, עַד זְמַנָּא דִּיקוּמוֹן מִתִּין מַעֲפָרָא, כְּדִין יִתְפַּר קְלִיפָה, וְנְהִירוֹ יְנְהִיר בְּעִלְמָא בְּלֹא סְתִימוֹ מְגוּ
מוֹחָא. זְפָאִין אֵינּוֹן צְדִיקָא בְּעִלְמָא דִּין וּבְעִלְמָא דְּאֵתִי.

וְאֵת שְׁנֵי בְּנֵיהּ, אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא, וְכִי בְּנֵיהּ וְלֹא בְּנֵי נְשָׁל מִשָּׁה. אֶלָּא, בְּגִין דְּאֵיהִי אֲשֶׁת־דִּלְת
אַבְתְּרִיָּהוּ, בְּלֹא בְּעִלְהֵי, קָרָא לֹוֹן אוֹרִיָּתָא בְּנֵיהּ, וְלֹא בְּנֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִף עַל גַּב דְּבְנֵי דְּמִשָּׁה
הוּוּ. מְלָה דְּקִשׁוּט בְּנֵיהּ וְדָאֵי. ר' אֶלְעָזָר אָמַר, הָא מִשָּׁה הָוָה מְזִדְּוּג בְּאַתֵּר אַחְרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
וְלֹא יְקָרָא דִּילִיָּה לְמַקְרִי לֹוֹן בְּנֵי. הַשְּׁתָּא אִף עַל גַּב דְּבְנֵי הוּוּ, בְּגִין יְקָרָא דְּהָוָה אַתֵּר דְּאִזְדְּוּג
בֵּיהּ, קָרָא לֹוֹן בְּנֵיהּ הַכָּא, לְבַתֵּר קָרָא לֹוֹן בְּנֵי מָאֵי טַעֲמָא, בְּגִין דְּהָוָה שְׁעֵתָא דְּמָטוּ, הָוָה מִשָּׁה
מְמַלְל בְּשִׁכְיָנְתָּא. לְבַתֵּר דְּאַתְפְּרִשׁ וְנִפְק לְגַבִּי חָמוּי, כְּדִין כְּתִיב (שמות יח) וַיֵּבֵא יְתֵרוֹ חֵתֵן מִשָּׁה
וּבְנֵי וְאֲשֶׁתּוֹ וְגו'.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, אֶלְעָזָר אֶלְעָזָר, אָנָּה חֲמִינָא בְּפֻרְשָׁתָא דְּאָ, דְּאֵת שְׁאֲרֵי מְלָה כְּדָקָא יֵאוּת, וְסִינְמָא לָאוּ הָכִי. וְדָאֵי בְּגִין יִקְרָא דְּשִׁכְיִנְתָּא, אִזְדְּוֹגוּתָא עֲלָאָה דְּאִזְדְּוֹג בֵּיהּ בְּמִשָּׁה, כְּתִיב בְּנִיָּהּ. וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב וַיֵּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה. כִּלְאָ אִיהוּ כִּלְאָ חֲדָא. וּבְנָיו, בְּנָיו דְּיִתְרוֹ, דְּהָא לְבָתֵּר דְּאֵתָא מֹשֶׁה לְגַבֵּיהּ, הוּוּ לִיהּ בְּנִין.

וְהָכִי הָוָה בְּיַעֲקֹב, דְּכִינּוֹן דְּאֵתָא לְגַבֵּיהּ דְּלָבֹן, וְשְׁנֵי דְּיִזְרִיָּה בֵּיהּ, הוּוּ לִיהּ בְּנִין. אוּף הָכָא מֹשֶׁה, כִּינּוֹן דְּשְׁנֵי דְּיִזְרִיָּה בְּיִתְרוֹ, הוּוּ לִיהּ לְיִתְרוֹ בְּנִין וְכָל בֵּיתֵיהּ אִיִּתִי עֲמִיהּ, לְמִיעַל לֹזֵן תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְּשִׁכְיִנְתָּא, וְיִתְרוֹ אָמַר לְמֹשֶׁה, אֲנִי חוֹתְנָךְ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְשְׁנֵי בְּנֵיךָ עִמָּהּ, וְשְׁנֵי בְּנֵיךָ כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וְשְׁנֵי בְּנֵיךָ. (ס"א וַיֵּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו) בְּנִין הוּוּ לִיהּ לְיִתְרוֹ, דְּכְתִיב, (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קְנֵי חֲתָן מֹשֶׁה עֲלוּ מַעִיר הַתְּמָרִים וּבְנוֹי שְׁבַק עִם מֹשֶׁה.

וַיֵּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה. פִּתְחָ וְאָמַר, (ישעיה ב) וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָבוֹ וְנַעֲלָה אֶל הַר יְיָ וְגו'! הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ בְּכַמְהָ אֵתֵר. אֲבָל זְמִינִין שְׁאָר עַמִּין לְמַהֲךָ וְלְכַתְּתָא רַגְלֵיהוּ, לְמִיעַל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְּשִׁכְיִנְתָּא. לָבוֹ וְנַעֲלָה, כָּל טַעֲוֹן דְּעֲלָמָא אֵית לֹזֵן יְרִידָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּוּ מָאן דְּאֵתְדַבֵּק בֵּיהּ, אֵית בֵּיהּ עֲלֵיהּ.

אֶל הַר יְיָ, דָּא אֲבַרְהָם, דְּכְתִיב, (בראשית כב) אֲנֹשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בָּהָר יְיָ יִרְאֶה, דְּהָא אֲבַרְהָם קָרִי לִיהּ הַר. מַה הַר דְּפַקִּירָא לְכָל מָאן דְּבַעֵי בְּעֲלָמָא, אוּף אֵתֵר דָּא קוּדִישָׁא, דְּפַקִּירָא לְכַתְּתָא לְכָל מָאן דְּבַעֵי בְּעֲלָמָא. אֶל בֵּית, דָּא יַעֲקֹב, דְּקָרָא לְהָאֵי אֵתֵר בֵּית, דְּכְתִיב, (בראשית כח) אֵין זֶה כִּי אָם בֵּית אֱלֹהִים.

דְּבַר אַחֲרֵי הַר וּבֵית, אֵף עַל גַּב דְּכִלְאָ חֲדָ דְּרַגְלָא,